

DANSK PRIVAT RET 7. udg.

**Paul Krüger Andersen
Bent Iversen
Halfdan Krag Jespersen
Jørgen Nørgaard
Niels Ørgaard**

JURIST- OG ØKONOMFORBUNDETS FORLAG

Dansk Privatret

7. udgave

© 1991 by Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Alle rettigheder forbeholdes.
Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse eller mangfoldiggørelse af denne bog eller dele heraf er uden forlagets skriftlige samtykke ikke tilladt ifølge gældende dansk lov om ophavsret.

Tryk: Narayana Press, Gylling
Indbinding: Damm's Bogbinderi, Randers

Printed in Denmark 1991
ISBN 87-574-2339-3

FORORD

«Dansk Privatret – en lærebog» foreligger hermed i en revideret og ajourført syvende udgave.

Bogen er primært tænkt som undervisningsgrundlag i juridiske fag ved handelshøjskoler, universiteter og andre læreanstalter. Med bogens forholdsvis brede udvalg af emner har det været hensigten at åbne mulighed for en friere sammensætning af pensum efter de enkelte undervisningsinstitutioners behov.

Kapitelafgrænsningen og valget af de systematiske hovedlinier er foretaget af forfatterne i fællesskab. Indholdet af de enkelte kapitler er de respektive forfattere ansvarlig for.

Fremstillingen er ændret ganske betydeligt i forhold til 6. udgave fra 1988. Dels har der siden 1988 været en kraftig tilgang af privatretlig lovgivning, og dels har vi ønsket at give bogen en større grad af „internationalisering“.

Det er hensigten at følge bogen op med et „Skatteretligt Tillæg til Dansk Privatret“ – en kommentar, som nøje skal følge Dansk Privatrets systematik og dermed være et hjælpemiddel ved tilegnelsen af det privatretlige stof. Tillægget skrives af lektor Aage Michelsen.

Professor, lic. jur. *Paul Krüger Andersen* har udarbejdet kapitlerne 9, 22 og 23; professor, lic. jur. *Bent Iversen* kapitlerne 1, 2, 11, 12, 13 og 14; professor, dr. jur. *Halfdan Krag Jespersen* kapitlerne 3, 6, 10, 15 og 19; professor *Jørgen Nørgaard* kapitlerne 4, 5, 16, 24 og 25 og professor *Niels Ørgaard* kapitlerne 7, 8, 20 og 21.

Professor, jur. dr. *Ole Hasselbalch* har udarbejdet kapitel 18 og lektor Torben Wanscher har udarbejdet kapitel 17.

Manuskriptet til bogen er afleveret i juni 1991.

Forfatterne

INDHOLDSOVERSIGT

Kap. 1	Retssystemet og retskilderne, <i>Bent Iversen</i>
Kap. 2	Oversigt over retsplejen, <i>Bent Iversen</i>
Kap. 3	Formuerettigheder – begreb, <i>Halfdan Krag Jespersen</i>
Kap. 4	Aftaler, <i>Jørgen Nørgaard</i>
Kap. 5	Fordringers stiftelse ved skadegørende handlinger eller undladelser – Erstatning uden for kontraktsforhold, <i>Jørgen Nørgaard</i>
Kap. 6	Øvrige retsskabende kendsgerninger, <i>Halfdan Krag Jespersen</i>
Kap. 7	Fordringer på penge, <i>Niels Ørgaard</i>
Kap. 8	Personskifte i skyldforhold, <i>Niels Ørgaard</i>
Kap. 9	Negotiable dokumenter, <i>Paul Krüger Andersen</i>
Kap. 10	Køb, <i>Halfdan Krag Jespersen</i>
Kap. 11	Internationale Køb, <i>Bent Iversen</i>
Kap. 12	Køb af fast ejendom og tinglysningssystemet, <i>Bent Iversen</i>
Kap. 13	Kreditaftaler, <i>Bent Iversen</i>
Kap. 14	Pant, <i>Bent Iversen</i>
Kap. 15	Kautions, <i>Halfdan Krag Jespersen</i>
Kap. 16	Forsikring, <i>Jørgen Nørgaard</i>
Kap. 17	Transport, <i>Torben Wanseher</i>
Kap. 18	Ansættelsesforhold, <i>Ole Hasselbalch</i>
Kap. 19	Andre enkelte kontraktsforhold (Leje, Entreprise m.v.), <i>Halfdan Krag Jespersen</i>
Kap. 20	International privatret, <i>Niels Ørgaard</i>
Kap. 21	Tvangsfuldbyrdelse og konkurs, <i>Niels Ørgaard</i>
Kap. 22	Selskabsret, <i>Paul Krüger Andersen</i>
Kap. 23	Immaterielret – Markedsføringsret – Konkurrenceret, <i>Paul Krüger Andersen</i>
Kap. 24	Ægtefællers formueforhold, <i>Jørgen Nørgaard</i>
Kap. 25	Arv og dødsboskifte, <i>Jørgen Nørgaard</i>

INDHOLD

<i>Kapitel 1. Retssystemet og retskilderne</i>	1-12
1 Indledning	1
1 Retskilderne	1
1.1 Lovene	1
1.1.1 Grundloven	1
1.1.2 Love	2
1.1.3 Anordninger	2
1.1.4 Cirkulærer	3
1.1.5 Legalitetsprincippet	3
1.1.6 Loves fortolkning	3
1.1.7 Deklaratoriske og præceptive lovbestemmelser ...	5
1.2 Retspraksis	5
1.3 Sædvane	5
1.4 Forholdets natur	6
1.5 Særligt om EF's institutioner og retsakter	6
1.5.1 Institutionerne	6
1.5.1.1 Rådet	6
1.5.1.2 Kommissionen	7
1.5.1.3 Domstolen	7
1.5.1.4 Europaparlamentet	8
1.5.2 Retsakterne	8
1.5.2.1 Forordninger	8
1.5.2.2 Direktiver	8
1.5.2.3 Beslutninger	9
1.5.2.4 Henstillinger og beslutninger/udtalelser	9
1.6 Lovkonflikter m.v.	9
1.7 Offentliggørelsen af lovstof m.v.	10
1.8 Danske retsforskrifter	10
1.9 EF-retsakter	10
1 Retssystemet	11
1.1 Privatret og offentlig ret	11
1.2 Civilproces, fogedret og skifteret	12

4.	<i>Retsevne og handleevne</i>	12
4.1.	Retsevne	12
4.2.	Handleevne	12
Kapitel 2. Oversigt over retsplejen		13-26
1.	<i>Indledning</i>	13
2.	<i>Borgerlig retspleje og strafferetspleje</i>	13
3.	<i>Domstolenes organisation og kompetence</i>	14
3.1.	Almindelige og særlige domstole	14
3.1.1.	Byretter	14
3.1.1.1.	Fogedret	14
3.1.1.2.	Skifteret	14
3.1.2.	Landsretter	15
3.1.3.	Højesteret	15
3.1.4.	Forbrugerklagenævnet	15
3.1.5.	Særlige domstole	16
3.2.	De almindelige domstoles saglige kompetence (virkekreds)	16
3.3.	De almindelige domstoles stedlige kompetence (værneting)	17
3.4.	Funktionel kompetence	17
3.4.1.	Appel	17
3.4.2.	Genoptagelse	18
4.	<i>Retssagens parter – processuelle grundprincipper</i> ..	18
4.1.	Påtalesubjekt	19
4.2.	Partsprincip	19
4.3.	Forhandlings- og dispositionsprincip	20
4.4.	Bevisbedømmelse	21
4.5.	Bevisbyrde	21
5.	<i>Fuldbyrdelses- og anerkendelsessøgsmål</i> – <i>retskraft</i>	22
5.1.	Danske retsafgørelser	22
5.1.1.	Sagsbehandling af en inkassosag	23
5.2.	Fremmede retsafgørelser	24

6.	<i>Førlig</i>	25
7.	<i>Voldgift</i>	26
Kapitel 3. Formuerettigheder		27-29
1.	<i>Formuerettigheder</i>	27
2.	<i>Rettighedstyper</i>	27
2.1.	Ejendomsretten	27
2.2.	De begrænsede tinglige rettigheder	27
2.3.	Fordringsretten	28
Kapitel 4. Aftaler		30-85
1.	<i>Indledning</i>	30
1.1.	Den historiske udvikling	30
1.2.	Aftaleloven – Fastlæggelse af de mest centrale begreber	33
2.	<i>Gensidigt bebyrdende aftaler ctr. gaveaftaler</i>	34
3.	<i>Dansk ret opstiller normalt ikke formkrav for aftaler</i>	34
4.	<i>Aftalers indgåelse – tilbud og accept</i>	35
4.1.	Tilbud	35
4.1.1.	Løfte	36
4.1.2.	Løftebetingelser	37
4.1.2.1.	Afgiveren skal pålægge sig en byrde	37
4.1.2.2.	Erklæringen skal give udtryk for en beslutning ...	37
4.1.2.3.	Adressat	37
4.1.2.4.	Afgivelse	37
4.1.2.5.	Erklæringen skal være kommet til kundskab	38
4.2.	Accept	38
4.2.1.	Acceptfrist	38
4.2.1.1.	Aftalelovens § 2	39
4.2.1.2.	Aftalelovens § 3	39
4.2.1.3.	Afslag på tilbud	40

4.2.2.	Forsinket accept	40	9.3.7.3.	Reservatio mentalis	61
4.2.3.	Uoverensstemmende accept	41	9.3.7.4.	Pro forma aftaler	61
4.2.4.	Udpegelse af medkontrahenten	41	9.3.8.	Aftalelovens § 33 – reglen om »almindelig hæderlighed«	62
4.2.5.	Reklamation	42	9.3.9.	Aftalelovens § 36 – generalklausulen	62
4.2.6.	Afkald på accept	42	9.3.10.	Indholdsmangler	64
5.	<i>Aftalers tilblivelse på anden vis</i>	42	9.3.10.1.	Løfter som strider mod ærbarheden	64
5.1.	Standardkontraktens vedtagelse	43	9.3.10.2.	Løfter som strider mod loven	64
5.2.	Specielle kontraktsprocedurer	43	9.3.10.3.	Konkurrenceklausuler	64
5.3.	Kvasiaftaler	44	9.3.10.4.	Tilsidesættelse af standardvilkår	65
5.4.	Forpligtelse som følge af passivitet	44	9.4.	Andre situationer, hvor et løfte (muligvis) ikke er bindende	66
6.	<i>Aftalers fortolkning og udfyldning</i>	46	9.4.1.	Supplement til reglen i Aftalelovens § 30	66
6.1.	Indledning	46	9.4.2.	Supplement til reglen i Aftalelovens § 33	66
6.2.	Fortolkning	46	9.4.3.	Bristede forudsætninger	66
6.2.1.	Fortolkningsmomenter	46	9.5.	Forbrugeraftaleloven	68
6.2.2.	Fortolkningsregler	47	9.6.	Ugyldighedens retsvirkninger	69
6.2.3.	Fortolkning af standardkontrakter	48	9.6.1.	Inter partes	69
6.3.	Udfyldning	48	9.6.2.	Over for løftemodtagerens kreditorer	70
6.4.	Aftale og fortolknings ctr. udfyldning – bevismæssigt	49	9.6.3.	Over for løftemodtagerens omsætningserhververe .	70
7.	<i>Løfters ugyldighed</i>	50	9.7.	<i>Tredjemandsløfter</i>	70
7.1.	Indledning og definition	50	9.8.	<i>Aftalers afslutning ved mellemænd</i>	71
7.2.	Stærke og svage ugyldighedsgrunde	51	9.1.	Bud	72
7.3.	Positive lovbestemmelser om ugyldighed	52	9.2.	Fuldmagt	72
7.3.1.	Umyndighed	52	9.2.1.	Fuldmagtstyper – fuldmagt med og uden særlig tilværelse	72
7.3.1.1.	Umyndighed medfører som hovedregel ugyldighed	52	9.2.2.	Fuldmagt uden særlig tilværelse	73
7.3.1.2.	Undtagelser fra hovedreglen	53	9.2.3.	Fuldmagt med særlig tilværelse	73
7.3.1.3.	Umyndigheds-ugyldighedens retsvirkninger	55	9.2.4.	Bemyndigelse ctr. fuldmagt	74
7.3.2.	Sindssygdом m.v.	57	9.2.5.	Retsforholdet mellem fuldmagtsgiveren og tredjemand	74
7.3.3.	Falsk og forfalskning	57	9.2.5.1.	Fuldmagtsgivelsen ugyldig	75
7.3.4.	Tvang	57	9.2.5.2.	Fuldmagtsgiverens død, umyndiggørelse eller konkurs	75
7.3.4.1.	Voldelig kompulsiv tvang og mekanisk tvang	58	9.2.5.3.	Fuldmægtigen overskrider sin bemyndigelse/fuldmagt	75
7.3.4.2.	Anden tvang	58	9.2.5.4.	Fuldmægtigens løfte til tredjemand ugyldigt	76
7.3.5.	Svig	58	9.2.5.5.	Fuldmagten tilbagekaldt	76
7.3.6.	Udnyttelse	59			
7.3.7.	Uoverensstemmelse mellem vilje og erklæring	60			
7.3.7.1.	Aftalelovens § 32, stk. 1	60			
7.3.7.2.	Aftalelovens § 32, stk. 2	61			

9.2.6.	Retsforholdet mellem fuldmægtigen og tredjemand	76
9.2.7.	Retsforholdet mellem fuldmagtsgiveren og fuldmægtigen	77
9.3.	Kommission	77
9.3.1.	Retsstillingen over for tredjemand	78
9.3.1.1.	Forpligtelsen over for tredjemand	78
9.3.1.2.	Ejendomsretten til det hos kommissionæren værende gods	78
9.3.1.3.	Ejendomsretten til fordringen mod tredjemand ...	78
9.3.1.4.	Ejendomsretten til de af tredjemand betalte penge	79
9.3.1.5.	Kommissionærens videresalg af kommittentens gods	79
9.3.2.	Retsforholdet mellem kommittenten og kommissionæren	80
9.4.	Handelsagenter	81
9.4.1.	Indledning	81
9.4.2.	Har en handelsagent fuldmagt?	82
9.4.3.	Parternes pligt til loyalitet	82
9.4.4.	Handelsagentens ret til provision	83
9.4.5.	Konkurrenceklausuler	83
9.4.6.	Agenturaftalens ophør	83
9.4.7.	I hvilket omfang kan handelsagentlovens regler fraviges	84
9.4.8.	Retsforholdet mellem handelsagenten og tredjemand	84
9.5.	Handelsrejsende	84
9.6.	Mæglere	85

Kapitel 5. Fordringers stiftelse ved skadegørende handlinger eller undladelser
Erstatning uden for kontraktsforhold ... 86-111

1.	Indledning og afgrænsning	86
2.	Erstatningsreglernes funktion	87
3.	Erstatning og forsikring	88

7.	Ansvarsgrundlaget	89
11.	Culpaansvar	89
12.	Arbejdsgiveres ansvar	91
12.1.	Specielt om arbejdstageres ansvar	92
13.	Objektivt (strikt) ansvar	93
13.1.	Lovbestemt objektivt ansvar	93
13.2.	Særligt om ansvar for motordrevne køretøjer	94
13.3.	Objektivt ansvar uden hjemmel i lov?	95
14.	Præsumptionsansvar	96
15.	Børns og sindssyges erstatningsansvar	96
16.	Objektive ansvarsfrihedsgrunde	97
16.1.	Nødværge	98
16.2.	Nødret	98
16.3.	Samtykke	98
16.4.	Negotiorum gestio	98
17.	<i>Den erstatningskrævende skal have lidt et tab</i> ...	99
17.1.	Ikke alle tab erstattes (fuldt ud)	99
17.2.	Ikke alles tab erstattes	99
17.3.	Påvirkes den skadelidtes krav af tredjemands – først og fremmest et forsikringsselskabs – ydelse?	100
18.	<i>Årsagsforbindelse og adækvans</i>	102
19.	<i>Skadelidtes medvirken</i>	103
20.	<i>Flere skadevoldere</i>	104
21.	<i>Produktansvar</i>	105
21.1.	Det i retspraksis udviklede produktansvar	106
21.2.	Produktansvarsloven	107
21.2.1.	Begrebet »Skade«	107
21.2.2.	Begrebet »Produkt«	107
21.2.3.	Begreberne »Producent« og »Mellemhandler« ...	108
21.2.4.	Begrebet »Defekt«	108
21.2.5.	Ansvaret	109
21.2.5.1.	Ansvaret for producenter	109
21.2.5.2.	Ansvaret for mellemhandlere	110
21.2.6.	Flere erstatningsansvarlige og regres	110
21.2.7.	Forældelse	110
21.2.8.	Det international-privatretlige aspekt	111

Kapitel 6. Øvrige retsskabende kendsgerninger	112-115
1. <i>Indledning</i>	112
2. <i>Negotiorum gestio</i>	112
3. <i>Berigelseskrav</i>	113
4. <i>Hævd</i>	113
5. <i>Frugter og udbytte</i>	115
 Kapitel 7. Fordring på penge	 116-141
1. <i>Indledning</i>	116
2. <i>Gældsbrevsloven og andre retskilder</i>	117
3. <i>Flere skyldneres hæftelse</i>	119
3.1. <i>Solidarisk hæftelse</i>	119
3.2. <i>Pro rata hæftelse</i>	120
3.3. <i>Regres mellem solidariske skyldnere</i>	120
4. <i>Skyldnerens pligter</i>	120
4.1. <i>Betalingsmidler</i>	121
4.1.1. <i>Penge – herunder fremmed mønt</i>	121
4.1.2. <i>Checks</i>	121
4.1.3. <i>Betalingskort</i>	121
4.2. <i>Betalingstid</i>	123
4.2.1. <i>Forfaldstid</i>	123
4.2.2. <i>Frigørelsestid</i>	124
4.3. <i>Betalingssted</i>	124
4.4. <i>Rette modtager</i>	126
4.5. <i>Betingelser for skyldnerens betalingspligt</i>	126
5. <i>Misligholdelse</i>	126
5.1. <i>Fordringshaverens ret til at kræve betaling før forfaldstid</i>	127
5.2. <i>Erstatning</i>	127
5.2.1. <i>Forhalingsrente</i>	128

Erstatning ved siden af forhalingsrenten	129
Kurstab ved forpligtelser i fremmed mønt	129
 <i>Fordringshavermora</i>	 130
 <i>Fordringers ophør</i>	 131
Opgivelse	132
Modregning	133
De almindelige betingelser for modregning	133
Udjævnighed	133
Afviklingsmodenhed	134
Gensidighed	134
Udelukkelse af modregning	135
Særlige modregningsregler	135
Konnekse fordringer	135
Modregning i konkurs	135
Forældelse	136
DI. 5-14-4	136
Forældelsesloven	137
Andre forældelsesregler	139
Virkninger af konkurs, tvangsakkord og gældssanering	139
Konkurs	139
Tvangsakkord	140
Gældssanering	140
Prækclusion	141
 <i>Efterbetaling og tilbagebetaling</i>	 141
 Kapitel 8. Personskifte i skyldforhold	 142-154
<i>Personskiftespørgsmål</i>	142
Skylderskifte	142
Fordringshaverskifte	143
 <i>Begrænset overførlighed</i>	 144
Begrænsninger af hensyn til rettighedshaveren	144
Begrænsninger af hensyn til skyldneren	145
Båndlæggelse ifølge viljesbestemmelse	146

3.	<i>Almindelige regler om overdragelse af fordringer</i> ..	146
3.1.	Aftalen	146
3.2.	Eksstinktiv erhvervelse	146
3.3.	Erhververens ret	147
3.4.	Overdragerens indeståelse for fordringen	147
4.	<i>Simple fordringer</i>	148
4.1.	Skyldnerens retsstilling efter overdragelse af fordringen	148
4.1.1.	Skyldnerens indsigelser	148
4.1.2.	Legitimation	149
4.1.2.1.	Betaling til overdrageren	149
4.1.2.2.	Betaling til erhververen	150
4.1.2.3.	Betingelser for, at skyldneren er forpligtet til at betale til erhververen	151
4.2.	Omsætningsbeskyttelse	151
4.2.1.	Beskyttelse mod overdragerens kreditorer	152
4.2.2.	Beskyttelse mod godtroende aftaleerhververe (dobbeltoverdragelse)	153
4.3.	Bank- og sparekassebøger	153
Kapitel 9. Negotiable dokumenter		155-183
1.	<i>Begreb og afgrænsning</i>	155
1.1.	Negotiabilitet	155
1.2.	Hvilke dokumenter er negotiable? – Fondsaktiver ..	156
2.	<i>Omsætningsgældsbreve</i>	157
2.1.	Gældslovens regler	158
2.1.1.	Hvilke dokumenter er omsætningsgældsbreve? ..	158
2.1.2.	Omsætningsgældsbreves negotiabilitet	159
2.1.3.	Dokumentet er bærer af fordringen	159
2.1.4.	Fortabelse af rettigheder. – Vindikation afskæres	160
2.1.5.	Fortabelse af indsigelser	161
2.1.5.1.	Hvilke indsigelser fortages?	161
2.1.5.2.	Hvilke indsigelser bevares?	162
2.1.5.3.	Eksstinktionsbetingelser	163
2.1.6.	Legitimationsregler	163

1.6.1	Legitimationens betydning for skyldnerens betalingsforpligtelse	163
1.6.2	Legitimationens betydning for skyldnerens frigørelse ved betaling	164
1.7	Gyldighedsvirkning ved overdragerens umyndighed	164
1.8	Modregning	165
1.9	Omsætningsbeskyttelse	165
1.9.1	Beskyttelse over for overdragerens kreditorer	165
1.9.2	Beskyttelse over for overdragerens omsætningserhververe	166
1.10	Fondsaktiver	166
1.11	Værdipapircentralen – begrebet fondsaktiver	166
1.12	Registreringssystemet	166
1.13	Retsvirkningerne af registrering	167
1.14	Prioritetskonflikter	167
1.15	Eksstinktion – gyldighedsvirkning	168
1.16	Legitimation	169
1.17	Værdipapircentralens erstatningspligt	169
1.18	<i>Veksler</i>	170
1.19	Begrebet en veksel – forskellige vekselformer	170
1.20	Retsforholdet mellem trassaten og remittenten	171
1.21	Retsforholdet mellem trassenten og remittenten ..	171
1.22	Retsforholdet mellem trassenten og trassaten	172
1.23	Retsforholdet mellem trassentens kreditorer/ omsætningserhververe og remittenten	172
1.24	Overdragelse af veksler (endossement)	172
1.25	Fortabelse af rettigheder over en veksel	173
1.26	Fortabelse af en skyldners indsigelser	173
1.27	Causaindsigelser	174
1.28	Indsigelser om retsstridig udfyldning	175
1.29	Andre fortabelige indsigelser	175
1.30	Ufortabelige indsigelser	176
1.31	Betaling af veksler	176
1.32	Vekselregres	177
1.33	Regres på grund af manglende betaling	177
1.34	Regres på grund af manglende accept	178
1.35	Regres på grund af trassatens konkurs m.v.	178
1.36	Vekselregressens gennemførelse	178

3.7.5.	Forældelse af regreskrav	178
3.7.6.	Berigelseskrav	179
3.8.	Tvangsfuldbyrdelse	179
4.	<i>Checks</i>	179
4.1.	Begrebet en check	179
4.2.	Overdragelse af checks (endorsement)	180
4.2.1.	Fortabelse af rettigheder over en check	181
4.2.2.	Fortabelse af en skyldners indsigelser	181
4.2.3.	Betaling af checks	181
4.3.	Checkregres	182
4.4.	Tvangsfuldbyrdelse	182
5.	<i>Mortifikation af værdipapirer</i>	182
Kapitel 10. Køb		184-251
1.	<i>Indledning. Begrebet køb. Afgrænsning og systematik</i>	184
2.	<i>Købeloven</i>	185
2.1.	Karakteristik. Forholdet til andre retskilder. Lovens fravigelighed	185
2.2.	Anvendelsesområde	185
2.3.	Retshandelens nærmere karakter	186
2.3.1.	Specieskøb og genuskøb m.v.	186
2.3.2.	Handelskøb og civilt køb	187
2.3.3.	Forbrugerkøbsreglerne	187
2.3.3.1.	Indledning	187
2.3.3.2.	Begrebet forbrugerkøb	187
2.3.3.3.	Reglernes karakter og indpasning i købeloven	188
2.3.4.	Bytte	188
3.	<i>Udveksling af parternes ydelse</i>	188
3.1.	Begrebet »levering«	188
3.2.	Tiden for aftalen opfyldelse	189
3.3.	Leveringsstedet	190
3.3.1.	Køberens ydelse	190
3.3.2.	Sælgerens ydelse	190
3.3.2.1.	Afhentningskøb	190

Udbringelseskøb	190
Forsendelseskøb	191
Forbrugerkøb	194
»Ydelse mod ydelse«	194
Indledning	194
Den almindelige regel (Kbl. § 14)	195
Afsendelseskøb (Kbl. §§ 15-16 og 71)	195
Betaling mod udlevering af selve varen	196
Betaling mod dokumenter	196
Risikoen (faren) for salgsgenstandens hændelige undergang og forringelse	197
Begrebet risikoen overgang	198
Nærmere om risikoreglerne	198
Hovedreglen (Kbl. § 17, stk. 1)	198
Undtagelser	199
<i>Sælgerens ydelse</i>	200
Indledning	200
Omfanget af sælgerens ydelse	
hovedydelse og biydelse	202
Udbytte af salgsgenstanden (Kbl. §§ 18-20)	202
Spillerum for mængden (Kbl. § 66)	203
Forsinkelse	203
Retten til at fastholde købet (natural-opfyldelse) ..	204
Retten til at hæve købet	204
Retten til at kræve skadeserstatning	206
Speciessælgerens erstatningsansvar	206
Genussælgerens erstatningsansvar	207
Erstatningens omfang	209
Køberens reklamationspligt	209
Mangler	210
Indledning. Begreber	210
Nærmere om mangelsbegrebet	210
Ikke alle »fejl« er mangler	210
Mangelsbedømmelsen	210
Det afgørende tidspunkt	215
Mangelsbeføjelserne	215
Forholdsmæssigt afslag	215
Retten til at hæve købet	216
Ret til at kræve mangelfri ydelse	217
Køberens ret til erstatning	218

4.4.4.	Mangelsbeføjelsernes bortfald	219
4.4.4.1.	Afhjælpning af manglen	219
4.4.4.2.	Reklamationsregler (Kbl. §§ 51-54)	221
4.4.4.3.	Øvrige forhold	224
4.5.	Retlige mangler	224
4.5.1.	Vanhjemmel	224
4.5.1.1.	Begreb	224
4.5.1.2.	Køberens beføjelser	224
4.5.1.3.	Vanhjemmelsbeføjelsernes bortfald	225
4.5.2.	Rådighedsmangler	225
5.	<i>Køberens ydelse</i>	226
5.1.	Omfanget af køberens ydelse	226
5.1.1.	Selve købesummen	226
5.1.2.	Særregel for handelskøb	226
5.1.3.	Omkostninger m.v.	227
5.1.4.	Hvor købesummen beregnes efter mængden	227
5.1.5.	Emballage	228
5.2.	Misligholdelse fra køberens side	228
5.2.1.	Forsinkelse	228
5.2.1.1.	Begreb	228
5.2.1.2.	Sælgerens beføjelser	228
5.2.2.	Foreløbigt om køberens manglende betalingsvevne	231
6.	<i>Fordringshavermora. Ophævelse af køb m.v.</i>	
	<i>Almindelige reklamationsregler</i>	232
6.1.	Fordringshavermora	232
6.1.1.	Indledning	232
6.1.2.	Sælgerens fordringshavermora	232
6.1.3.	Køberens fordringshavermora	232
6.1.3.1.	Almindelige bemærkninger	232
6.1.3.2.	Retsvirkningerne af køberens fordringshavermora	233
6.2.	Ophævelse af køb m.v.	234
6.2.1.	Almindelige regler om afvisning af salgsgenstanden	234
6.2.1.1.	Køberens omsorgspligt	235
6.2.1.2.	Genstandens tilbagegivelse til sælgeren	235
6.2.2.	Afhængigheden mellem ydelsene fastholdes længst muligt	236
6.2.3.	Erstatningsberegningen	236
6.3.	Almindelige reklamationsregler	237

	<i>Køberens omsætningsbeskyttelse</i>	238
	Køberens retsforfølgningsbeskyttelse	238
	Indledning	238
	Specieskøb: fra aftalens tidspunkt	238
	Genuskøb: ved bindende individualisering	239
	Særligt om bestillingskøb o.l.	239
	Bestillingskøb som specieskøb	239
	Bestillingskøb som genuskøb	240
	Særligt om overdragelse til sikkerhed	240
	Indledning	240
	Proforma-køb (»skinretshandel«)	240
	Ompåelsesretshandlen (»møbellån« eller »sale and lease back«)	241
	Eksstinktions-/vindikationsspørgsmål	241
	Indledning	241
	Til fordel for hvem (C) kan eksstinktion finde sted?	242
	De forskellige konflikttilfælde (A-B)	242
	Tyveri	242
	Ulovlig omgang med hittegods o.l.	242
	Forskellige betroelsestilfælde	243
	Ejendomsforbeholdskøberens (B's) videresalg	243
	Overdragerens (B's) adkomst ugyldig eller uvirksom	244
	»Legitimationstilfælde«	245
	Den førstberettigede (A) afleder sin ret fra overdrageren (B)	245
	Almindelige synspunkter og regler	246
	Indledning	246
	Den berettigedes uagtsomhed	246
	Passivitet hos den berettigede	247
	Almindelige eksstinktionsbetingelser	247
	<i>Sælgerens omsætningsbeskyttelse</i>	248
	Køberens manglende betalingsvevne	248
	Indledning	248
	Sælgerens »standsingsret« (Kbl. §§ 39 og 40)	248
	Retten til at holde salgsgenstanden tilbage	249
	Retten til at standse afsendt gods	249
	Retten til at hæve købet	250
	Atværgelse af sælgerens standsningsret	251
	Sælgerens udtagelsesret	251

Kapitel II. Internationale køb	252-290
1. Indledning	252
2. Konventionens anvendelsesområde m.v.	254
3. Aftalens indgåelse	256
3.1. Forslag eller tilbud – CISG art 14	257
3.2. Tilbud	257
4. CISG Del III. Løse køb	261
4.1. Almindelige bestemmelser	261
4.2. Sælgers pligter	263
4.2.1. Levering af varen og overgivelse af dokumenter ...	263
4.2.2. Varens kontraktmæssighed (mangler) og tredjemandskrav	264
4.2.2.1. Faktiske mangler	264
4.2.2.2. Købers undersøgelsespligt. Reklamationsfrister m.v.	268
4.2.2.3. Retsmangler	270
4.2.2.4. Immaterialrettigheder	270
4.3. Købers beføjelser i tilfælde af sælgers misligholdelse	271
4.3.1. Retten til at fastholde aftalen	272
4.3.2. Retten til at hæve aftalen	273
4.3.3. Retten til at kræve erstatning	274
4.4. Købers pligter	274
4.4.1. Købesummens betaling	274
4.4.2. Modtagelse af levering	275
4.5. Sælgers beføjelser i anledning af købers misligholdelse	276
4.5.1. Retten til at fastholde aftalen	276
4.5.2. Retten til at hæve aftalen	277
4.6. Risikoens overgang	277
4.7. Regler, som er fælles for sælgers og købers pligter	280
4.7.1. Forventet misligholdelse og køb, hvor varen skal leveres efterhånden	280
4.7.2. Skadeserstatning	282
4.7.3. Renter	283
4.7.4. Ansvarsfritagelse	284

0000	Virkningerne af aftalens ophævelse	286
0000	Sælgers og købers omsorgspligt	288
0000	Forsikring af varer i internationale køb	289
0000	Valg af forsikringsform	290
0000	Forsikringsbetingelser	290
Kapitel III. Køb af fast ejendom. Tinglysningssystemet		
		291-313
0000	Indledning	291
0000	Køb af fast ejendom	292
0000	Retskilder	292
0000	Købeaftalens form m.v.	292
0000	Ejendomsformidlers pligter og ansvar	293
0000	Undersøgelser vedrørende ejendommen	294
0000	Glutseddel	295
0000	Skøde	295
0000	Betinget skøde	296
0000	Købers omsætningsbeskyttelse	296
0000	Parternes dispositionsadgang	296
0000	Hindhævelse af tilbagetagelsesadgangen	297
0000	Endeligt skøde	298
0000	Parternes pligter	298
0000	Skødegivelse	298
0000	Berigtigelse af købesummen	299
0000	Gældsovertagelse	299
0000	Kontant udbetaling	300
0000	Sælgerpantebrev	300
0000	Risikoovergang	301
0000	Refusion	301
0000	Omkostninger	302
0000	Misligholdelse	302
0000	Tinglysningssystemet	304
0000	Retskilder	304
0000	Tinglysningssystemets funktioner	304
0000	Organisatorisk	305
0000	Grundlaget for tinglysning	305
0000	Tinglysningssproceduren	307

3.6.	Tinglysningens retsvirkninger	309
3.6.1.	Prioritetsvirkningen	309
3.6.2.	Undtagelser fra tinglysningskravet	310
3.6.3.	Gyldighedsvirkningen – TL § 27	312
Kapitel 13. Kreditaftaler		314-347
1.	<i>Kreditaftaleloven</i>	314
1.1.	Lovens anvendelsesområde	314
1.2.	Definitioner	316
1.3.	Kreditaftalelovens fravigelighed	318
2.	<i>Oplysningspligt i forbrugerforhold</i>	318
2.1.	Skriftlighedskrav	318
2.2.	Kreditgiverens oplysningspligt ved kreditaftalens indgåelse	319
2.2.1.	Kreditaftaler med fast lånebeløb	319
2.2.2.	Kreditaftaler med variabelt lånebeløb	320
2.3.	Oplysningspligten under kreditforløbet	321
2.3.1.	Kal. § 11	321
2.3.2.	Kal. § 12	321
2.4.	Opgørelse af kreditomkostningerne	322
2.5.	Beregning af de årlige omkostninger i procent	323
2.6.	Tilsidesættelse af oplysningspligten	323
3.	<i>Særligt om kreditkøb</i>	324
3.1.	Særlige kreditvilkår	324
3.1.1.	Kreditkøb finansieret ved kreditaftale med fast lånebeløb	324
3.1.2.	Kreditkøb finansieret ved kreditaftale med variabelt lånebeløb	325
3.2.	Forbud mod underpant	325
4.	<i>Generalklausulen i § 22</i>	326
5.	<i>Forbrugerens betalinger</i>	327
5.1.	Indbetaling til postvæsenet og pengeinstitutter	327
5.2.	Indfrielse af fordringen før forfaldstidspunktet	327
5.3.	Afskrivning på fordringen	329

<i>Forbrugerens misligholdelse</i>	330	
<i>Kreditorskifte</i>	331	
Brug af negotiable dokumenter	331	
Bevarelse af indsigelser m.v.	332	
<i>Køb med ejendomsforbehold</i>	333	
Ejendomsforbeholds gyldighed	334	
Kal. § 34	334	
Kreditgiverens adgang til fyldestgørelse	336	
Betinger for tilbagebetaling	337	
Kal. § 36	337	
Kal. 37	337	
Opgørelse af fordringen	338	
Opgørelse af det solgtes værdi	338	
Kal. § 39, jfr. § 47	338	
Kal. § 40	339	
Kal. § 41 og 42	339	
Forbrugerens indløsnings- og udtagesret	340	
Tilbagebetaling	341	
Kal. § 45	341	
Kal. § 46	342	
Tilbagebetaling uden fogedrettens medvirken	342	
<i>Ikke forbrugerkøb</i>	343	
Kal. § 49	343	
Køb med ejendomsforbehold	344	
Kal. § 50, stk. 1	344	
Kal. § 50, stk. 2	344	
Kal. § 51	344	
Kal. § 52	345	
Særligt om Kal. § 2 og om kreditkonsignation	345	
Kapitel 14. Pant		348-381
<i>Indledning</i>	348	
Formål og begreb	348	
Pant stillet af tredjemand	349	
Panteretten og det personlig gældsansvar	349	
Panterettens genstand	350	

1.5.	Underpantsætning ctr. håndpantsætning	350
1.6.	Oversigt. Systematik	350
2.	<i>Panteret i fast ejendom, løsøre og fordringer</i>	351
2.1.	»Fast ejendom«	351
2.2.	Sikringsakten og dokumenterne	351
2.2.1.	Pantebrev for et bestemt beløb	351
2.2.2.	Skadsløsbrev	352
2.2.3.	Ejerpantebrev	352
2.3.	Forholdet mellem pantsætteren og panthaveren. Misligholdelsestilfælde	354
2.3.1.	Pantebrevsformularerne	354
2.3.2.	For sen betaling af terminsydelser	355
2.3.3.	Ejerskifte	356
2.3.4.	Tvangsauktion – økonomiske sammenbrud	356
2.4.	Forholdet til tredjemand	358
2.4.1.	Rettigheder over løsøre og visse bestanddele (»tilbehør«)	358
2.4.1.1.	TL § 38	359
2.4.1.2.	TL § 37	361
2.4.2.	Forholdet mellem flere panthavere. TL § 40	363
2.4.2.1.	Pladssystem ctr. oprykning	364
2.4.2.2.	Henstandsregler	365
2.4.2.3.	Øvrige ændringer, der kræver samtykke fra efterpanthaver	367
2.4.2.4.	Særligt om sekundær håndpanteret og indbrudspant	367
2.5.	Panthaverens fyldestgørelse	369
2.6.	Pantereftens ophør uden fyldestgørelse	370
2.7.	Panteret i løsøre	370
2.7.1.	Underpant	370
2.7.1.1.	Panteret i bestemte genstande	371
2.7.1.2.	TL § 47 b, stk. 2	372
2.7.1.3.	Særligt om løsørejerpantebreve	373
2.7.1.4.	Særligt om høstpantebreve	373
2.7.2.	Forholdet mellem parterne	373
2.7.3.	Forholdet til tredjemand	374
2.7.4.	Panthaverens fyldestgørelse	374
2.7.5.	Pantereftens ophør uden fyldestgørelse	374
2.8.	Håndpanteret	375
2.8.1.	Særligt om varelagre	375

0 0 0	Forholdet mellem parterne	376
0 0 0	Forholdet til tredjemand. Panthaverens fyldestgørelse	376
0 0 0	Pantereftens ophør uden fyldestgørelse	377
0 0 0	Panteret i fordringer (fordringspant)	377
0 0 0	Simple fordringer	377
0 0 0 0	Sikringsakten	378
0 0 0 0	Forholdet mellem parterne	378
0 0 0 0	Forholdet til tredjemand	379
0 0 0 0	Panthaverens fyldestgørelse	379
0 0 0 0	Pantereftens ophør uden fyldestgørelse	379
0 0 0 0	Fordringer af »særlig beskaffenhed«	379
0 0 0 0	Omsætningsgældsbreve	380
0 0 0 0	Sikringsakten	380
0 0 0 0	Forholdet mellem parterne	380
0 0 0 0	Forholdet til tredjemand	380
0 0 0 0	Panthaverens fyldestgørelse	380
0 0 0 0	Pantereftens ophør uden fyldestgørelse	381
0 0 0	Fondsaktiver	381
	Kapitel 13 Kautions og garanti	382-399
0 0 0 0	<i>Beegber og terminologi</i>	382
0 0 0 0	<i>Kautionsforpligtelsens stiftelse</i>	384
0 0 0 0	<i>Ugyldige kautionsløfter</i>	385
0 0 0 0	<i>Kautionsforpligtelsens indhold</i>	386
0 0 0 0	Kautionsaftalen	386
0 0 0 0	Den sikrede fordring	387
0 0 0 0	Forskellige kautionsformer	387
0 0 0 0	Ansvarskyldnerkaution – simpel kaution	388
0 0 0 0	Bepræset kaution – delkaution	388
0 0 0 0	Løbskaution	389
0 0 0 0	Efterkaution og kontrakautions	389
0 0 0 0	<i>Lørelse af kautionistens risiko</i>	390
0 0 0 0	Misligholdelse	390
0 0 0 0	Henstand	390
0 0 0 0	Bortfald af sikkerheder	391

6.	<i>Virkningen af hovedfordringens ophør</i>	392
7.	<i>Kautionsforpligtelsens selvstændige ophør</i>	393
8.	<i>Kautionistens regresret</i>	395
8.1.	Regres mod hovedmanden	395
8.1.1.	Grundlaget for regreskravet	395
8.1.2.	Kaution uden aftale med eller anmodning fra hovedmanden	395
8.1.3.	Kaution efter aftale med eller anmodning fra hovedmanden	395
8.1.4.	Indtræden i sikkerheder stillet af hovedmanden ...	395
8.2.	Regres mellem flere kautionister	397
9.	<i>Anmeldelsesretten ved hovedmandens og kautionistens konkurs</i>	398
9.1.	De vigtigste synspunkter bag anmeldelsesretten ...	398
9.2.	Anmeldelsesretten i hovedmandens bo	398
9.3.	Anmeldelsesretten i kautionistens bo	399
	Kapitel 16. Forsikring	400-424
1.	<i>Indledning</i>	400
1.1.	Hvad er forsikring?	400
1.2.	Forskellige former for forsikring	400
1.3.	Formålet med forsikring	401
1.4.	Forsikringsaftaleloven	401
2.	<i>Forsikringsaftalen</i>	402
2.1.	Aftalens indgåelse	402
2.2.	Aftalens fortolkning	403
2.3.	Tilsidesættelse af forsikringsvilkår	403
2.4.	Oplysningspligten	403
2.5.	Policens betydning	405
3.	<i>Parternes hovedforpligtelser</i>	406
3.1.	Selskabets forpligtelse	406
3.2.	Forsikringstagerens pligt til at betale præmie	406

	<i>Den sikredes biforpligtelser</i>	407
	Facitorogelse	407
	Takkeforforskrifter	408
	Fremkaldelse af forsikringsbegivenheden	409
	Den sikredes pligt til at afværge op begrænse skaden	412
	Anmeldelse af forsikringsbegivenheden	413
	<i>Forsikringserstatningen</i>	414
	Interessebegrebet	414
	Vindingsforbudet i FAL § 39, stk. 1	414
	Hvilke interesser er forsikret?	415
	Hvis interesse er forsikret?	415
	Forsikringserstatningens fastsættelse	416
	Totalskade	417
	Erstatning på grundlag af genanskaffelsesprisen ..	417
	Erstatning på grundlag af nyværdiforsikring	418
	Erstatning på grundlag af salgsprisen	418
	Partiel skade	418
	Overforsikring	419
	Lokseret police	419
	Underforsikring	419
	Selvrisiko	420
	Dobbeltforsikring	420
	Erstatningens udbetaling forfaldstid forældelse	421
	<i>Specielle problemer ved livsforsikring og anden personforsikring</i>	422
	Forsikring til gunst for tredjemand	422
	Livsforsikringer som pantsikkerhed	423
	Indskrænkning i adgangen til kreditorforfølgning ..	423
	<i>Selskabets regresret</i>	423
	Kapitel 17. Transportret	425-442
	<i>Indledning</i>	425
	Retsskilderne	425

2.	<i>Almindelig karakteristik af transportretten</i>	427
2.1.	Transportaftalen	427
2.1.1.	Erstatningsbeføjelsen	428
2.1.2.	Forholdet til køberetten og aftaleretten	429
2.2.	Fragtdokumenternes retlige funktioner	430
2.2.1.	Beviskraft	431
2.2.2.	Retten til at råde over godset under transporten	431
2.2.3.	Legitimation	432
2.2.4.	Negotiabilitet	432
2.3.	Mellemmænd	432
2.4.	Transportrettens særtræk	433
3.	<i>Transportansvaret</i>	436
3.1.	Søtransport	436
3.1.1.	Ansvarsperioden	436
3.1.2.	Ansvarsgrundlaget	436
3.1.3.	Særlige ansvarsfrihedsgrunde	437
3.1.4.	Usødygtighed	437
3.1.5.	Erstatningsberegningen	438
3.2.	Landevejstransport	439
3.2.1.	Ansvarsperioden	439
3.2.2.	Ansvarsgrundlaget	439
3.2.3.	Særlige ansvarsfrihedsgrunde	440
3.2.4.	Erstatningsberegningen	440
3.2.5.	Særligt om national landevejstransport	441
4.	<i>Successive transporter</i>	442
4.1.	Gennemgangstransporter	442
4.2.	Kombinerede (multimodale) transporter	442
Kapitel 18. Ansættelsesforhold		443-463
1.	<i>Arbejdsretten og dennes kilder</i>	443
1.1.	Tjenesteaftaler og andre arbejdsaftaler	443
1.2.	Den juridiske disciplin	444
1.3.	Ansættelseslovgivningen	444
1.4.	De kollektive overenskomster	444
1.4.1.	Fænomenet	444
1.4.2.	Overenskomstens retlige virkemåde	445

1.1.1.	Behandling af tvister	446
1.1.2.	Oppehængningen ved overenskomstbrud	446
1.1.3.	Ansættelsesforholdets retskilder	447
1.2.	<i>Lønmodtagergrupperne</i>	448
1.3.	<i>Anvættelsen</i>	449
1.4.	<i>Lønmodtagerens pligter</i>	450
1.4.1.	Arbejdspræstationen	450
1.4.2.	Arbejdstiden	451
1.4.3.	Underordnelse og kontrol	452
1.4.4.	Andre forpligtelser	452
1.4.5.	Lønmodtagerens misligholdelse	453
1.5.	<i>Lønmodtagerens rettigheder</i>	454
1.5.1.	Løn og andet vederlag	454
1.5.2.	Løn	455
1.5.3.	Lønophold	456
1.5.4.	Udfordringer på lønmodtagerside	
1.5.4.1.	Opfattelsen af retten til frihed	457
1.5.4.2.	Almene udfyldende regler	457
1.5.4.3.	Forbudt om sygdom	457
1.5.4.4.	Forbudt om barsel	459
1.5.4.5.	Andet fravær (værnepligt, uddannelse, borgerligt ombud m.v.)	459
1.5.4.6.	Beholdelse af liv og velfærd	460
1.5.4.7.	Arbejdsgiverens misligholdelse	460
1.5.5.	<i>Udfordringer i arbejdsforholdet</i>	460
1.5.5.1.	<i>Arbejdsforholdets ophør</i>	461
1.5.5.2.	Indvilkårene	462
1.5.5.3.	Erstatning med hensyn til opsigelsesgrunden	462
1.5.5.4.	Erstatning om særlige opsigelsesprocedurer	463
1.5.5.5.	Forbudt krav i forbindelse med fratrædelse	463

**Kapitel 19. Andre enkelte kontraktsforhold
(Leje, entreprise m.v.)** 463-509

<i>I.</i>	<i>Brugsrettigheder med særligt henblik på leje af fast ejendom</i>	463
1.1.	Indledning	463
1.2.	Brugsrettigheder over fast ejendom	466
1.2.1.	Generelle regler og synspunkter	466
1.2.2.	Hvad forstås ved lejelovgivningen?	466
1.2.3.	Hvornår er en brugsrettighed omfattet af lejelovgivningen?	467
1.2.3.1.	Indledning	467
1.2.3.2.	Vederlagskravet	467
1.2.3.3.	Lejeforholdet skal angå hus eller husrum	468
1.2.3.4.	Tidsmæssige krav?	468
1.2.3.5.	Udtrykkeligt undtagne lejeforhold	469
1.2.3.6.	Enkelte lovmæssige fravigelser fra lejelovgivningen	469
1.2.3.7.	Sammensatte kontraktsforhold, herunder brugsforhold med væsentlige ejermomenter	469
1.2.3.8.	Atypiske brugsforhold (i øvrigt)	471
1.2.4.	De forskellige lejeretlige lokalitetstyper	472
1.2.4.1.	Indledning	472
1.2.4.2.	»Rene« beboelseslokaliteter (»beboelseslejemål«) ..	472
1.2.4.3.	Lokaliteter, som udelukkende anvendes til andet end beboelse	473
1.2.4.4.	Blandede lejemål	473
1.2.4.5.	»Blandede ejendomme«	474
1.2.5.	Aftalefrihed og præceptivitet i lejelovgivningen ..	474
1.2.6.	Kort om LL's indhold	475
1.2.7.	Kort om succession på lejerside	476
1.2.7.1.	Almindeligt	476
1.2.7.2.	Fremleje	476
1.2.7.3.	Afståelsesret og lignende	477
1.2.8.	Kort om succession på udlejerside. Lejeaftalens prioritetsbeskyttelse m.v.	477
1.2.9.	Kort om ERL's område og indhold	479
1.2.10.	Kort om BRL's område og indhold	479
1.2.10.1.	Indledning. Terminologi	479
1.2.10.2.	Reguleringens indhold i hovedtræk	480
1.3.	Leje af løsøre	481

	<i>Forvaring</i>	481
	<i>Indledning</i>	481
	<i>Populær forvaring</i>	482
	<i>Impopulær forvaring</i>	482
	<i>Beboelsesforhold. Entreprise</i>	483
	<i>Indledning. Begreb (terminologi).</i>	
	<i>Aftalens indhold af fremstillingen</i>	483
	<i>Aftalens indgåelse og gyldighed</i>	484
	<i>Aftalens indhold og fortolkning m.v.</i>	486
	<i>Kontraktfrihed</i>	486
	<i>Aftalegrundlaget (»kontraktmaterialet«)</i>	486
	<i>Standardvilkår. Særligt om AB 72</i>	487
	<i>Entrepreneuralters fortolkning og udfyldning</i>	490
	<i>Forskellige entreprisformer</i>	490
	<i>Entreprisforholdets parter.</i>	
	<i>Representation og samvirke</i>	492
	<i>Underentreprise o.l.</i>	492
	<i>Byldovertagelse og transport</i>	493
	<i>Lødmagt. Rådgivende teknikeres stilling</i>	493
	<i>Generelt om årsagsproblemer og om samvirkets betydning</i>	495
	<i>Indledning</i>	495
	<i>Forhold på bygherreside</i>	496
	<i>Bygningsproblemer</i>	497
	<i>Praktisk overgang</i>	498
	<i>Entreprenørens ydelse.</i>	
	<i>Entreprenørens misligholdelse</i>	499
	<i>Forankelse</i>	499
	<i>Aftaler</i>	502
	<i>Bygherrens ydelse</i>	508
	Appendix 10. International Privatret	510-529
	<i>Indledning</i>	510
	<i>Erstatninger og enhedsbedømmelse</i>	511
	<i>Erstatninger</i>	511
	<i>Enhedsbedømmelse</i>	513

3.	<i>Lovvalsreglerne</i>	514
3.1.	Funktion og opdeling	514
3.2.	Referensleddet	514
3.3.	Henvisningsleddet	515
3.4.	Udvælgelsesleddet	516
4.	<i>Rettigheders stiftelse</i>	517
4.1.	Aftaler	517
4.1.1.	Myndighed	517
4.1.2.	Aftalers indgåelse og gyldighed	518
4.1.3.	Fuldmagt	519
4.1.4.	Formregler	519
4.2.	Erstatning uden for kontraktsforhold	520
5.	<i>Løsørekøb</i>	521
5.1.	Løsørekøbsloven	521
5.2.	Lovens anvendelsesområde	521
5.2.1.	Hvilke kontrakter?	521
5.2.2.	Hvilke retsspørgsmål?	522
5.3.	Lovvalsreglerne i løsørekøbsloven	523
5.3.1.	Partsautonomien	523
5.3.2.	De deklaratoriske lovvalsregler	523
5.3.3.	Fremgangsmåden ved undersøgelse	524
5.4.	Tingsretlige spørgsmål	524
6.	<i>Andre kontraktsforhold</i>	525
6.1.	Kontraktskonventionen	525
6.2.	Konventionens anvendelsesområde	525
6.2.1.	Hvilke kontraktsforhold?	525
6.2.2.	Hvilke retsspørgsmål?	525
6.3.	Lovvalsreglerne i konventionen	526
6.3.1.	Partsautonomien	526
6.3.2.	De deklaratoriske lovvalsregler	527
6.3.3.	Visse forbrugeraftaler	528
6.3.4.	Individuelle arbejdsaftaler	529

<i>Udlæg</i>	530-583
<i>Indledning</i>	530
<i>Gegenstanden for kreditorforfølgning</i>	532
Ejendomsret	532
Folgte og pantsatte aktiver	533
Ejendomsret eller besiddelse	534
Gennemført bebyrdende kontrakter	534
Udlæg	534
Konkurs	535
Aktiver undtaget fra kreditorforfølgning	536
Håndlagte aktiver	536
Ejersforsikring, indekskontrakter og selvpensioneringskonti	536
Etableringskonti og investeringsfonds	537
Bundne lejeforhøjelsesbeløb	537
Personlige rettigheder	537
Trump-beneficiet	537
Andre aktiver af særlig betydning for skyldneren ..	537
Fremtidige erhvervelser	538
<i>Udlæg</i>	538
Grundlaget for udlæg	538
Domme	538
Voldgiftskendelser	538
Forlip	539
Pantebreve	539
Gældsbreve	539
Aktier og checks	539
Erav tillagt udpantningshjemmel	539
Fremgangsmåden	540
Udlæggets stiftelse og indhold	
Lant-aktingsakter ved udlæg	540
Udlæg i penge	540
Udlæg til forauktionering	540
Lant ejendom	541
Løsøre	541
Fordringer	541
Kantsauktion	542

3.5.	Særligt om arrest	542
3.5.1.	Grundlaget for arrest	543
3.5.2.	Arrestens stiftelse og retsvirkninger	543
4.	<i>Andre fogedforretninger</i>	544
4.1.	Naturalopfyldelse	544
4.2.	Forbud	545
5.	<i>Betalingsstandsning</i>	545
5.1.	Konkurs eller akkord	545
5.2.	Fristdagssystemet	546
5.3.	Betalingsstandsningssystemet	547
5.4.	Skyldnerens dispositioner	549
5.5.	Retsfølgning	550
6.	<i>Konkurs</i>	551
6.1.	Formål og grundprincipper	551
6.2.	Konkursbetingelserne	552
6.2.1.	Konkurs efter en fordringshavers begæring	552
6.2.2.	Konkurs efter skyldnerens begæring	553
6.2.3.	Konkurs uden begæring	554
6.3.	Retsvirkningerne af konkurs	554
6.3.1.	Skyldnerens dispositioner	554
6.3.2.	Udlæg og arrest	555
6.4.	Omstødelse	556
6.4.1.	Omstødelse af kreditorbegunstigelser	557
6.4.1.1.	Konkurslovens § 74	557
6.4.1.2.	Konkurslovens § 67 og § 70	557
6.4.1.3.	Konkurslovens § 72, stk. 1	559
6.4.2.	Omstødelse af udlæg	559
6.4.3.	Omstødelse af forringende dispositioner	560
6.4.3.1.	Gaver og afkald på falden arv	560
6.4.3.2.	Løn til skyldnerens nærstående	560
6.4.3.3.	Dispositioner foretaget efter fristdagen	560
6.4.3.4.	Forringende dispositioner i almindelighed	561
6.5.	Konkursordenen – boets passiver	561
6.5.1.	Massekrav	562
6.5.1.1.	Begravelsesomkostninger	562
6.5.1.2.	Omkostninger ved konkursens indtræden	562
6.5.1.3.	Boets forpligtelser	562

6.5.2.	Forsøg på at afværge konkurs (sekundære massekrav)	562
6.5.3.	Konkurskreditorerne	562
6.5.3.1.	Lønprivilegiet	563
6.5.3.2.	Leverandørprivilegiet	563
6.5.3.3.	De simple kreditorer	564
6.5.3.4.	De efterstillede krav	564
6.6.	Modregning i konkurs	564
6.7.	Pantaveres retsstilling	566
6.7.1.	Dividendespørgsmål	566
6.7.2.	Fyldestgørelse	566
6.8.	Konkursboets administration og afslutning	567
	<i>Tvangsakkord</i>	568
6.9.	Frivillig akkord eller tvangsakkord	568
6.9.1.	Tvangsakkordprocessen	569
6.9.2.	Former for tvangsakkord	571
6.9.3.	Fordringerne i tvangsakkord	572
6.9.3.1.	De ikke-berørte fordringer	572
6.9.3.1.1.	Fordringer stiftet efter åbning af akkordforhandling	573
6.9.3.1.2.	Fordringer med fortrinsret i konkurs	573
6.9.3.1.3.	Gældsforpligtelser godkendt af tillidsmændene ...	573
6.9.3.1.4.	Småfordringer	574
6.9.3.1.5.	Akkordfordringerne	574
6.9.3.1.6.	Akkordkrav og eliminerede krav	574
6.9.3.1.7.	Ligelighedsprincippet	575
6.9.3.1.8.	Mindstedividende	575
6.9.3.2.	Pantaveres retsstilling	575
6.9.3.3.	Tvangsakkordens retsvirkninger	576
7.	<i>Gældssanering</i>	576
7.1.	Gældssaneringsinstituttet	576
7.2.	Gældssaneringsprocessen	577
7.3.	Betingelserne for gældssanering	578
7.4.	Gældssaneringens indhold	580
7.5.	Fordringerne i gældssanering	581
7.6.	Pantaveres retsstilling	582
7.7.	Gældssaneringens retsvirkninger	583

Kapitel 22. Selskabsret 584-634

1.	<i>Begreb og afgrænsning</i>	584
1.1.	Begrebet selskab	584
1.2.	Begrebet juridisk person	585
2.	<i>De forskellige selskabstyper</i>	586
2.1.	Den selskabsretlige kontraktsfrihed	586
2.2.	Kort beskrivelse af de enkelte selskabstyper	586
2.2.1.	Inddelingskriterierne	586
2.2.2.	De mest almindelige selskabstyper	587
3.	<i>Motiver ved valg af selskabsform</i>	588
4.	<i>Interessentskaber</i>	590
4.1.	Begreb og retsgrundlag	590
4.2.	Interessentskabets stiftelse	591
4.3.	Forholdet mellem interessenterne	592
4.3.1.	Kapitalindskud	592
4.3.2.	Ejerforholdet i interessentskabet	592
4.3.3.	Interessenternes forpligtelser	593
4.3.4.	Fordeling af overskud og underskud	593
4.3.5.	Ledelsen af interessentskabet	594
4.3.6.	Pligt til at varetage interessentskabets interesser ...	594
4.3.7.	Ret til at føre tilsyn og kontrol med interessentskabet	595
4.4.	Forholdet til tredjemand	595
4.4.1.	Fuldmagt og gensidig signatur	595
4.4.2.	Hæftelsen over for kreditorerne	596
4.4.2.1.	Interessentskabets kreditorer (fælleskreditorer) ...	596
4.4.2.2.	Særkreditorer	597
4.4.2.3.	Processuelle spørgsmål	598
4.5.	Offentlighed og regnskabspligt	598
4.6.	Indtræden af nye interessenter og overdragelse af andele i interessentskabet	599
4.7.	Interessentskabers opløsning	599
4.7.1.	Opløsningsgrunde	599
4.7.2.	Fuldstændig opløsning af interessentskabet	600
4.7.3.	Udløsning af enkelte interessenter	600

Kommanditselskaber, stille selskaber

<i>og partrederier</i>	601
Kommanditselskaber	601
Stille selskaber	602
Partrederier	603
<i>Aktieselskaber og anpartsselskaber</i>	604
Indledning	604
Retsudviklingen	604
Begrebsbestemmelse m.v.	606
Koncernbegrebet	606
Stiftelse	608
Stiftere og stiftelsesoverenskomst	608
Vedtægter	610
Indvejsbringelse af aktiekapitalen	611
Afholdelse af konstituerende generalforsamling ..	611
Selskabets optagelse i registeret for aktieselskaber .	612
Retsstillingen under stiftelsen	612
Særligt om stiftelse af anpartsselskaber	613
Aktiekapital og aktier (indskudskapital og andele i anpartsselskaber)....	613
Aktiekapital	613
Aktier, aktiebrev og aktiebog	614
Opdeling i aktieklasser	616
Aktionæroverenskomster	616
Egne aktier og anparter	616
Konvertible obligationer og udbyttegivende gældsbreve	617
Indskudskapital samt andele i anpartsselskaber ...	617
Aktieselskabers og anpartsselskabers organisation	618
Generalforsamlingen	618
Generalforsamlingens kompetence	618
Indkaldelse og afholdelse af generalforsamling ...	619
Særligt om indkaldelse af generalforsamling som følge af kapitaltab	620
Selskabets ledelse	620
Forretningsførelsen indadtil	620
Forholdet til tredjemand	622
Revision og granskning	622
Årsregnskab og koncernregnskab	624

6.4.5.	Erstatningsansvar og straf	624
6.4.6.	Særligt om anpartsselskabers organisation	625
6.5.	Beskyttelse af selskabets kapital	625
6.5.1.	Udbytteuddeling, udbyttebegrænsning og reservefonds	625
6.5.2.	Aktionærlån	625
6.6.	Aktieselskabers og anpartsselskabers opløsning ...	626
6.7.	Fusion og omdannelse fra A/S til ApS og omvendt	627
7.	<i>Andre selskaber med begrænset ansvar</i>	627
8.	<i>Foreninger</i>	628
8.1.	Indledning	628
8.2.	Ideelle foreninger	629
8.3.	Økonomiske foreninger	629
8.4.	Arbejdsmarkedssammenslutninger og brancheforeninger	631
9.	<i>Fonde</i>	631
9.1.	Indledning	631
9.2.	Almindelige fonde	632
9.3.	Erhvervsdrivende fonde	633

**Kapitel 23. Immaterialret – Markedsføringsret
– Konkurrenceret** 635-684

1.	<i>Indledning</i>	635
1.1.	Almindelig oversigt	635
2.	<i>Immaterialrettighederne</i>	640
2.1.	Ophavsretten	640
2.1.1.	Loven	640
2.1.2.	Hvilke værker beskyttes?	641
2.1.3.	Ophavsrettens stiftelse og subjekt	642
2.1.4.	Ophavsrettens indhold – Bearbejdelse	642
2.1.5.	Indskrænkninger i ophavsretten	644
2.1.5.1.	Begrundelsen	644
2.1.5.2.	Privat kopiering	644
2.1.5.3.	Citatretten	645

1.1.1.	Andre indskrænkninger	645
1.1.2.	Ophavsrettens overgang til andre	646
1.1.3.	Ophavsrettens ophør	647
1.1.4.	«Andre Rettigheder»	647
1.1.5.	Retsåndhævelse	648
1.1.6.	Patent	648
1.1.7.	Loven	648
1.1.8.	Den patenterbare opfindelse	648
1.1.9.	Patentrettens stiftelse	649
1.1.10.	Prioritetsprincippet	649
1.1.11.	Patentansøgningen og dens behandling	650
1.1.12.	Patentrettens subjekt	650
1.1.13.	Patentrettens indhold	651
1.1.14.	Eneretten og dens begrænsning	651
1.1.15.	Beskyttelsesområdet	651
1.1.16.	Patentrettens overgang til andre	652
1.1.17.	Patentrettens ophør	652
1.1.18.	Retsåndhævelse	652
1.1.19.	Monsterretten	653
1.1.20.	Kendetegnsretten	654
1.1.21.	Lovgivningen	654
1.1.22.	Kendetegnsbegrebet – inddelinger	654
1.1.23.	Kendetegnsrettens stiftelse	656
1.1.24.	Stiftelsesmåderne	656
1.1.25.	Betingelser for stiftelsen	656
1.1.26.	Registreringen af kendetegn	657
1.1.27.	Rettens subjekt	657
1.1.28.	Rettens indhold	658
1.1.29.	Eneretten	658
1.1.30.	Beskyttelsesområdet – forvekslingskriteriet	658
1.1.31.	Rettens overgang til andre	660
1.1.32.	Rettens ophør	660
1.1.33.	Retsbeskyttelsen	661
1.2.	<i>Markedsføringsret</i>	661
1.2.1.	Konkurrenceregulering og forbrugerbeskyttelse ...	661
1.2.2.	Generalklausulen	662
1.2.3.	Efterligningsbeskyttelsen beskyttelse af den erhvervsretlige status	663
1.2.4.	Erhvervshemmeligheder og know-how	665
1.2.5.	Strafferetlig beskyttelse	665

3.4.2.	Privatretlig beskyttelse	666		Særhæften	689
3.4.3.	Know-how	666		Modifikationer til hovedregel om særhæften	691
3.5.	Vildledende angivelser og oplysningspligt	667		Reglen i RVL § 11	691
3.6.	Garantier	668		Særdeles sameje mellem ægtefæller	692
3.7.	Særlige afsætningsformer	669		<i>Særeje</i>	692
3.8.	Farlige produkter	670		Etablering af særeje	693
3.9.	Aftalereguleringen – Samspillet med civilretten	671		Særeje etableret ved ægtepagt	693
3.10.	Retshåndhævelsen	672		Særeje etableret ved arv	694
				Særeje etableret ved gave	694
4.	<i>Konkurrenceret</i>	673		Særeje qua surrogation	695
4.1.	Almindelig orientering	673		Indtægt af særeje	695
4.1.1.	Lovgivningen	673			
4.1.2.	De økonomiske markedsforhold			<i>Gaver mellem ægtefæller</i>	695
	– Konkurrencelovens hovedprincipper	674		Kravet om ægtepagt	695
4.2.	Konkurrencelovens formål og område	675		Kreditorernes stilling,	
4.3.	Gennemsigtighed	676		når der er oprettet ægtepagt	696
4.3.1.	Indledning	676		Retsvirkningslovens § 33	696
4.3.1.1.	Anmeldelsespligt m.v.	677		Konkurslovens omstødelsesregler	696
3.3.1.2.	Viderefremstilling af oplysninger	678		Undtagelse fra ægtepagtskravet	697
4.4.	Godkendelse af mindstepriser eller avancer			Specialregler	697
	– Bruttoprissystemer	678		RVL § 30, stk. 2	697
4.5.	Foranstaltninger imod skadelige virkninger			RVL § 31	697
	af konkurrencebegrænsninger	679			
4.6.	Særligt om kontraheringspligt	680			
4.7.	Konkurrencemyndighederne	681		§ 15, stk. 2-rettigheder	698
4.8.	Sanktioner	681			
4.9.	Fællesmarkedets konkurrenceregler	682		<i>Skifte – formuefællesskabets ophør</i>	698
				Hvilke begivenheder bevirker,	
				at formuefællesskabet ophører	698
				Fællesformuens deling ved skifte	699
				Den kvantitative fordeling	699
				Vederlagskrav	700
				Skævdeling ved visse kortvarige ægteskaber	701
				Skævdeling ved småboer	701
				Forlods udtagelse af genstande til personligt brug	701
				Den kvalitative fordeling	701
				§ 15, stk. 2-rettigheders behandling på skifte	702
				Særejes behandling ved separation,	
				skilsmisse, bosondring og omstødelse	703
				<i>Papirløse samlivsforhold</i>	703
Kapitel 24. Ægtefællers formueforhold		685-704			
1.	<i>Indledning</i>	685			
2.	<i>Det almindelige formuefællesskab</i>	685			
2.1.	Særråden	686			
2.1.1.	Modifikationer til hovedreglen om særråden	687			
2.1.1.1.	Krav om ægtefællessamtykke				
	ved dispositioner over fast ejendom	688			
2.1.1.2.	Krav om ægtefællessamtykke				
	ved dispositioner over løsøre	688			

<i>Kapitel 25. Arv og dødsboskifte</i>	705-733
<i>1. Indledning</i>	705
<i>2. Legal arv</i>	706
<i>2.1. Slægtninges arveret</i>	706
<i>2.1.1. Arveklasserne</i>	706
<i>2.1.2. Slægtskab grundet på adoption</i>	707
<i>2.1.3. Børn født uden for ægteskab</i>	708
<i>2.2. Ægtefællens – den registrerede partners – arveret samt uskiftet bo</i>	708
<i>2.2.1. Ægtefællens arveret i konkurrence med førstafdødes livsarvinger</i>	709
<i>2.2.2. Ægtefællens arveret i konkurrence med førstafdødes udarvinger</i>	709
<i>2.2.3. Ægtefællens skiftefordele</i>	710
<i>2.2.3.1. Genstande til personlig brug og børnenes brug</i> ...	710
<i>2.2.3.2. Bohave og arbejdsredskaber</i>	710
<i>2.2.3.3. 150.000 kr.'s-reglen</i>	710
<i>2.2.3.4. Udtagelsesret og udløsningsret</i>	710
<i>2.2.3.5. Henstand med udbetaling af arv</i>	711
<i>2.2.4. Uskiftet bo</i>	711
<i>2.2.4.1. Betingelserne for at sidde i uskiftet bo</i>	712
<i>2.2.4.2. Det uskiftede bos aktiver og passiver</i>	712
<i>2.2.4.3. Den længslevende ægtefælles rådighed i levende live</i>	713
<i>2.2.4.4. Den længslevende ægtefælles rådighed ved testamente</i>	714
<i>2.2.4.5. Det uskiftede bos ophør – herunder delingsforholdet</i>	714
<i>3. Testamentsarv</i>	716
<i>3.1. Oprettelse af testamente</i>	717
<i>3.2. Arveladerens testationskompetence</i>	717
<i>3.2.1. Tvangsarv</i>	717
<i>3.2.1.1. Båndlæggelse af livsarvingers tvangsarv</i>	718
<i>3.2.1.2. Testationsret over landbrugsejendomme</i>	718
<i>3.2.1.3. Arvelovens § 26, stk. 2</i>	718
<i>3.2.1.4. Tvangsarv kan gøres til særeje</i>	719
<i>3.2.2. Konservative arvepagter</i>	719
<i>3.2.3. Tredjemands viljeserklæring – gensidige testamente</i>	719
Specielle begrænsninger	
<i>en gift testators testationsret</i>	719
<i>testamenters ugyldighed</i>	720
<i>testamenters fortolkning</i>	721
<i>Dodsgaver</i>	722
<i>Bortfald af arveadkomst</i>	722
Arveafkald vedrørende forventet arv	722
Testamenters tilbagekaldelse	723
Andre tilfælde, hvor arveadkomsten bortfalder ...	724
Separation og skilsmisse	724
Hevet forlovelse	724
Brudte forudsætninger	724
Forbrydelse af arveret	725
<i>Liveforskud – arveafkortning</i>	725
<i>Livefaldet</i>	726
Arvingen skal overleve arveladeren	726
Afviklingen af den afdødes forpligtelser	726
Summariske afslutningsmåder	727
«Aldede efterlader sig intet»	727
Dødsboet udlægges for begravelsesudgifterne ...	727
Dødsboet udlægges til dækning af privilegerede fordringer	727
Dødsboet udlægges til ægtefællen uden skifte ...	727
Offentligt skifte	728
Gældsfragælsesboer	728
Gældsvedgåelsesboer	729
Privat skifte	730
Dødsboer med en efterlevende ægtefælle	731
Afkald på falden arv	732
<i>Arvens opgørelse og deling mellem arvingerne</i>	732
Offentligt skifte	732
Privat skifte	733
Anvendte lovforkortelser	735
Stikordsregister	737